

HTML / CSS

uciona.net

Petar Lovrić

Zagreb

6. srpanj 2020.

uciona.net - HTML / CSS

1

POVIJEST - INTERNET / HTML

Year	Version
1989	Tim Berners-Lee invented www
1991	Tim Berners-Lee invented HTML
1993	Dave Raggett drafted HTML+
1995	HTML Working Group defined HTML 2.0
1997	W3C Recommendation: HTML 3.2
1999	W3C Recommendation: HTML 4.01
2000	W3C Recommendation: XHTML 1.0
2008	WHATWG HTML5 First Public Draft
2012	<u>WHATWG HTML5 Living Standard</u>
2014	<u>W3C Recommendation: HTML5</u>
2016	W3C Candidate Recommendation: HTML 5.1
2017	<u>W3C Recommendation: HTML5.1 2nd Edition</u>
2017	<u>W3C Recommendation: HTML5.2</u>

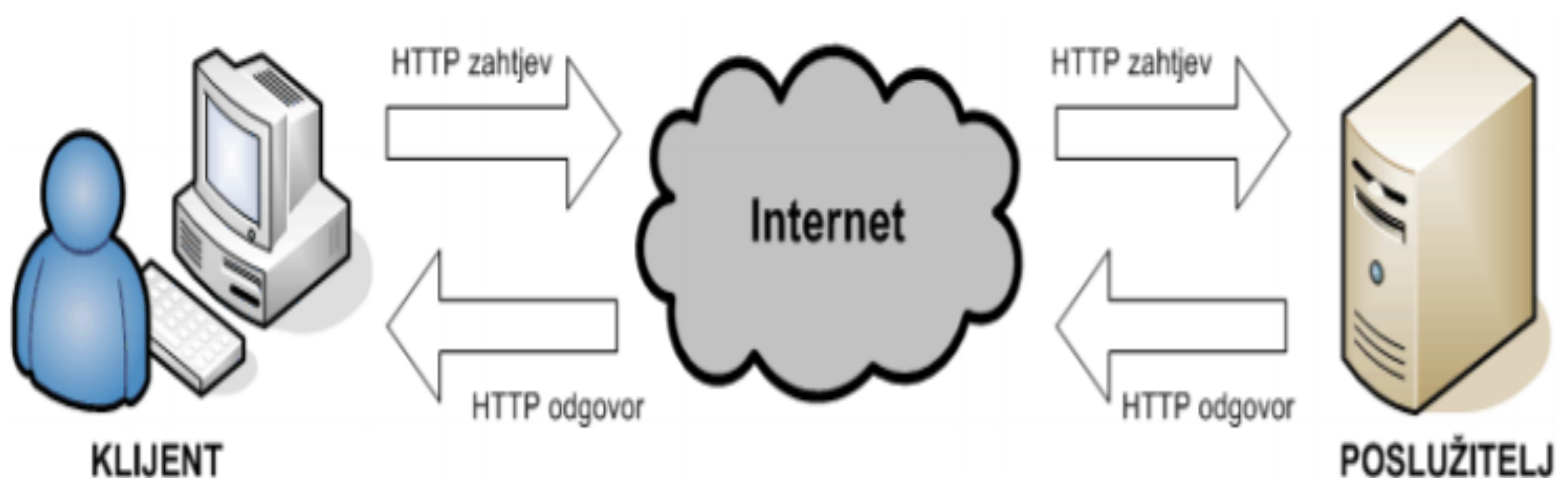
uciona.net - HTML / CSS

2

Frontend

- Frontend je ono što vidite na ekranu.
- Naučiti će te jezike ekrana

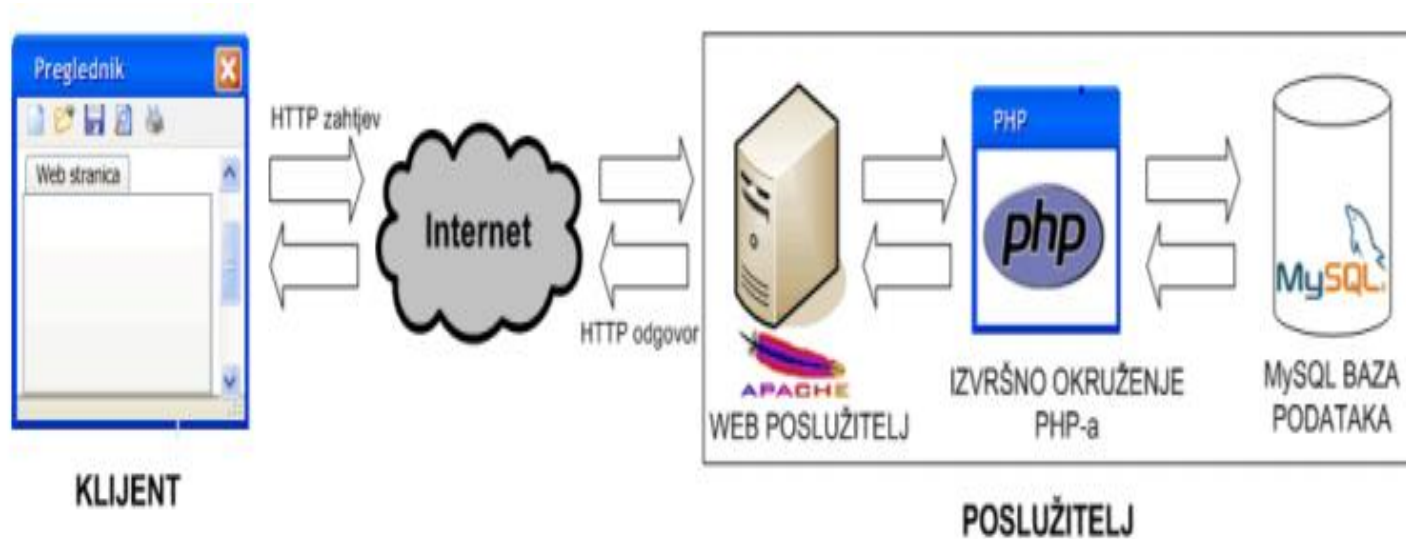
- **HTML**
- **CSS**
- **framework jQuery**

Backend

- Skriptne jezike PHP i SQL

- PHP
- SQL

HTML - Hyper Text Markup Language

- može prevesti kao Jezik za označavanje hiper tekstova.
- Hiper tekstovi su tekstovi koji pored riječi sadrže: *linkove, slike, video i audio zapise ...*

< > </> Tag - oznaka

- HTML pomoću njih ukazuje pretraživaču kako neki element, tekst ili slika trebaju biti prikazani na ekranu.
- Tagovi se stavljaju unutar < > uglatih zagrada.
- Tag početka < > elementa
- Tag završetka </> elementa
- Tag možete pisati velikim ili malim slovima

TAG otvaranja	TAG zatvaranja	Svojstva TAG- a
<!DOCTYPE html>		Tag oznake da je dokument HTML5
<html>	</html>	Tag HTML dokumenta
<head>	</head>	Tag zaglavlja sa meta informacijama o dokumentu
<title>	</title>	Tag naslova dokumenta
<body>	</body>	Tag sa sadržajem vidljivim na ekranu
<h1> - <h6>	</h1> - </h6>	Tag definira naslove dodaje red ispod
<p>	</p>	Tag odlomka ili paragrafa dodaje red ispod
<div>	</div>	Tag divizona - bloka web stranice
		Tag za listu neuređeni popis kao okvir
		Tag za listu popisa, koristi se u navigaciji
		Tag za listu numeriranu ili abecednu
		Tag podebljava slova
<i>	</i>	Tag iskosi slova
<u>	</u>	Tag podcrta slova
		Tag naglašava slova
		Tag iskosi slova
 		Tag prekida reda ne dodaje novi red
<hr>		Tag horizontalne linije dodaje jedan red ispod
<table>	</table>	Tag tablice
<th>	</th>	Tag polja naslova u tablici
<tr>	</tr>	Tag reda u tablici
<td>	</td>	Tag polja u tablici
<!--	-->	Komentar koda koji se ne vidi na ekranu

<!DOCTYPE html>

Oznaka za HTML5 dokumenta

<html>

<head>

Ovdje u head tagu nalaze se meta informacije o stranici

<meta charset="utf-8">

<title> *Naslov dokumenta u kartici pretraživača* **</title>**

</head>

<body>

Ovdje se nalazi sadržaj našeg dokumenta ili WEB stranice: tekst, slike, grafika itd.

</body>

</html>

Vaš prvi HTML dokument

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>
```

```
<h1>Naslov 1</h1>
<h2>Naslov 2</h2>
<h3>Naslov 3</h3>
<h4>Naslov 4</h4>
<h5>Naslov 5</h5>
<h6>Naslov 6</h6>
```

```
<div>
  <p>
```

Ovo je paragraf dijela dokumenta koji je block element što znači da se širi od početka do kraja ekrana i izgleda kao da ste zamislili pravokutnik

```
</p>
```

```
</div>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

Naslov 1

Naslov 2

Naslov 3

Naslov 4

Naslov 5

Naslov 6

Ovo je paragraf dijela dokumenta koji je block element što znači da se širi od početka do kraja ekrana i izgleda kao da ste zamislili pravokutnik

Block-level element: <div>, <h1-h6>, <p>...

- Blok element možemo zamisliti kao element pravokutnog oblika.
- Proteže se od ruba do ruba preglednika ako nema zadanu širinu.
- Ako nema zadano visina je samo ono što je popunjeno.
- Blok elementi se slažu od vrha stranice prema dnu jedan iznad drugoga osim ako im ne zadamo manju širinu da ih više stane u jedan red koji zbir širina mora biti manji ili jednak 100%.
- Kada želimo postići takvo uređenje zadajemo naredbu float tj. da plutaju lijevo ili desno.

CSS - Cascading Style Sheets

- **CSS – Cascading Style Sheets** je programski stilski jezik koji služi za dizajn i raspored HTML elemenata u web stranici.
- CSS-om razdvajamo oblikovanja od sadržaja
- CSS je skup pravila uređivanje jednog reda ili jednog ili više dokumenata na koje primjenjujemo isto formatiranje odnosno dizajn

CSS - Cascading Style Sheets

1. **Inline stil** - stil koji se piše u samom tag elementu i primjenjuju se na 1 element
2. **Interni stil** - stil koji se piše u dokumentu u <head> tagu i primjenjuje se samo na taj 1 dokument
3. **Eksterni stil** - stil koji se piše u posebnom **CSS** dokumentu i primjenjuje se na poziv linka

CSS - Inline stil

- **Inline stil** - piše se u HTML tagu.
- Selektor je naziv taga.
- CSS se naglašava atributom style.

” svojstvo : vrijednost ; ”

<h1 style=” background : red; ”> Škola programiranja 1 </h1>

CSS – Interni i eksterni stil

- pišu se drugačije nego **Inline stil** jer se ne pišu u tagu
- da bi znali na što se odnose stilovi moramo im dodati selektor.
- selektor ili CSS oznaka ima svojstvo i vrijednost koje se upisuje između dvije vitičaste zagrade
- vitičaste zagrade nalaze se na tastaturi na tipki B i N, a upisujemo ih kombinacijom tipki na tastaturi:

AltGr plus B **{** početna zagrada

AltGr plus N **}** zagrada zatvaranja

CSS – Interni i eksterni stil

- Kada nije u tagu CSS ne zna na koga se svojstvo odnosi i zato ga adresiramo selektorom

selektor { svojstvo : vrijednost ; }

h1 { background : yellow; }

- selektor može imati više svojstava s vrijednosti

h1 { background : yellow; color : red; }

CSS – Interni i eksterni stil

- Stil pisanja jedan ili više redova

h1 { background : yellow; color : red; }

```
h1 {  
    background : yellow;  
    color : red;  
}
```

CSS – Interni stil

- **Interni stil** – pišemo u `<head>` `</head>` dijelu dokumenta u koji dodajemo tag `<style>` `</style>`

```
<head>
  <style>
```

```
    h1 { background : yellow; color : red;}
```

```
  </style>
</head>
```

CSS – Eksterni stil

- **Eksterni stil** - piše se u poseban dokument koji spremamo kao CSS dokument tako da dodamo nastavak

uredjivanje.css

- Pozivamo ga u `<head>` `</head>` dijelu dokumenta

```
<head>
  <style>
    <link rel="stylesheet" href="uredjivanje.css">
  </style>
</head>
```

CSS – Selektori

- Imamo tri osnovna tipa označavanja (adresiranja) selektora.

defaultni selektori

`p { color: red; }`

id selektori

`#zaglavlje {color: red; }`

class selektori

`.prva {color: red; }`

CSS – Selektori / defoaultni selektor

defaultni selektori

`p { color: red; }`

- U HTML tagu ne moramo navoditi CSS svojstvo i vrijednost za defaultni selektor ne jer se automatski odnosi da tag

CSS – Selektori / id selector

- U CSS id selektor pišemo:

```
#zaglavlje {color: red; }
```

- U HTML tagu adresiramo id selector:

```
<div id="zaglavlje"> </div>
```

CSS – Selektori / class selektor

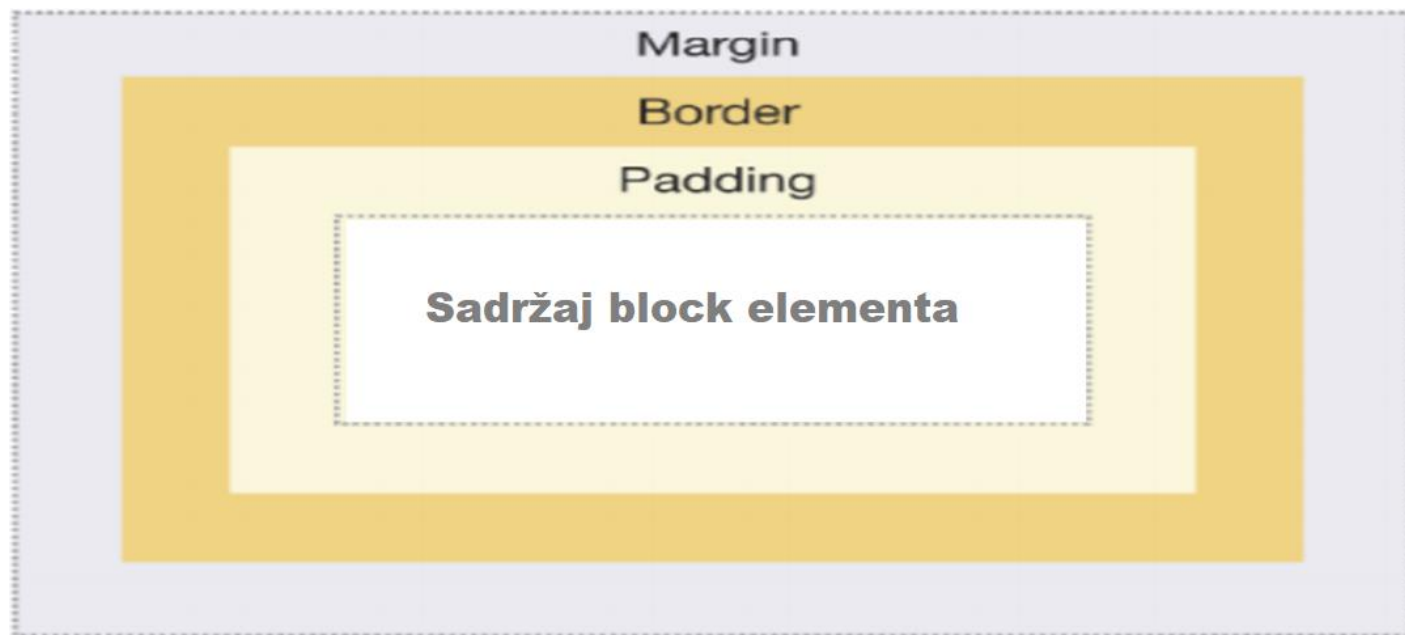
- U CSS class selektor pišemo:

```
.prva { color: red; }
```

- U HTML tagu adresiramo class selector:

```
<p class="prva"> </p>
```

BLOCK-LEVEL element

Block - level element

- **width** - širina elementa ako nije upisana onda je do rubova
- **height** - visina elementa ako nije upisan onda je samo do ruba sadržaja
- **margin** - prostor od ruba ekrana ili susjednog elementa do border svojstva
- **border** - okvir svojstvo koje može imati debljinu, stil crte i boju
- **padding** - svojstvo unutar elementa od prvog definiranog ruba do sadržaja

margin

margin-top: 10px;
margin-right: 5px;
margin-bottom: 10px;
margin-left: 5px;

margin: 10px 5px 10px 5px;
margin: 10px 5px;
margin: 90% auto;
margin: 10px;

padding

padding-top: 10px;
padding-right: 5px;
padding-bottom: 10px;
padding-left: 5px;

padding : 10px 5px 10px 5px;
padding : 10px 5px;
padding : 10px;

border

`border:[width style color];`

`border: 5px solid #000;`

`border-bottom: 5px solid #000;`

`border-left: 5px solid black;`

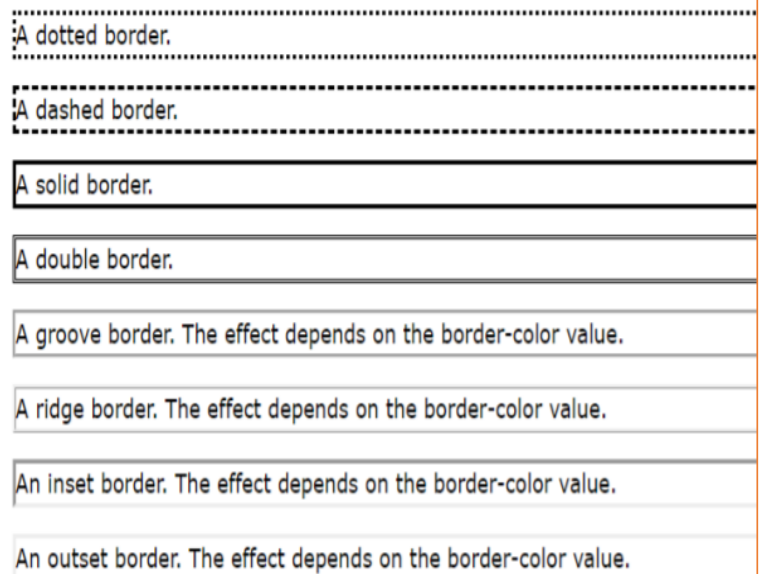
`border-right: 5px solid #6699ff;`

`border-top: 5px solid blue;`

border

način na koji je iscrtan okvir style

- solid,
- dashed,
- dotted,
- inset,
- outset,
- ridge,
- groove,
- double

color

- Boje koristimo za: podlogu, tekst, obrub, naslove, tablice, linkove...
- Vrijednosti boja pišu se kao: naziv, hex ili RDG

color: red;

color: #ff0000;

color: rgb(229,20,0);

Red FF0000	Lime 00FF00	Blue 0000FF	White FFFFFF
Maroon 800000	Green 008000	Navy 000080	Silver C0C0C0
Teal 008080	Olive 808000	Purple 800080	Gray 808080
Aqua 00FFFF	Yellow FFFF00	Fuchsia FF00FF	Black 000000

 Linkovi

href - skraćenica od **"hypertext reference"** adresiramo gdje želimo ići

Link za kretanje unutar dokumenta:

** vrh stranice ** **<div id="zaglavlje"></div>**

Link za dokument unutar stranice:

** naslovna **

Link za drugu web stranicu:

** WEB kadrovi**

 Linkovi

Putanja	Primjer
Putanja do dijela u istom dokument gdje sidro moramo označiti sa id	<code>prvi</code> <code>zakon</code>
Putanja do dokumenta u istoj mapi	<code>prvi</code>
Putanja do dokumenta u mapi ispod	<code>Uvod u HTML</code>
Putanja do dokumenta dvije mape ispod	<code>Uvod u HTML</code>
Putanja do dokumenta u mapu iznad	<code>Tečajevi</code>
Putanja do dokumenta dvije mape iznad	<code>Tečajevi</code>

Slike

- unutar sebe ima atribut elementa **src** što je kratica riječi *source*.

- Vrijednost svojstva **src** je **URL** slike koju želimo prikazati.
- **URL** (Uniforme Resource Location) pokazuje mjesto gdje je slika pohranjena. Alt je naziv slike koji će se pojaviti kada se mišem zadržimo na slici ili nam putanja ili ekstenzija nije dobra.

Font

font-family: Times New Roman, Times, serif;

font-family: Arial, Helvetica, sans-serif;

font-size: mm / cm / px / pt / em / % ;

font-weight: bold / bolder / lighter / 100 ...900;

Text

color: naziv boje / hex / rgb oznaka;

color: red; / #ff0000; / rgb(255,0,0);

text-align: left / right / center/ justify;

text-decoration: underline / overline / line-through / none;

Text – oblikovanje inline

<code></code>	Podebljan tekst
<code></code>	Podebljan tekst
<code><i></code>	Kosi tekst
<code></code>	Kosi tekst
<code><mark></code>	Označeni tekst
<code><small></code>	Manji tekst
<code></code>	Prekriženi tekst
<code><ins></code>	Umetnuti tekst
<code><sub></code>	Tekst formula podvučen
<code><sup></code>	Tekst formula nadpisa

Ugnježdene liste

```
<ul>
  <li>Osijek</li>
  <li>Zagreb
    <ul>
      <li>Trnje</li>
      <li>Trešnjevka</li>
    </ul>
  </li>
  <li>Split</li>
</ul>
```

- Osijek
- Zagreb
 - Trnje
 - Trešnjevka
- Split

Ugnježdene liste type

list-style-type: disc;
list-style-type: circle;
list-style-type: square;
list-style-type: none;

- Osijek
- Zagreb
 - Trnje
 - Trešnjevka
- Split

Table

```
<table>
  <tr>
    <th>Ime</th>
    <th>Prezime</th>
  </tr>
  <tr>
    <td>Petar</td>
    <td>Lovrić</td>
  </tr>
  <tr>
    <td>Monika</td>
    <td>Mikec</td>
  </tr>
</table>
```

```
table, th, td {
  border: 1px solid black;
  border-collapse: collapse;
}

table { width: 80%; margin: 30px auto; }

th, td { padding: 10px 20px; }

th { background-color: #0000cd; color: #fff; }

tr:hover { background-color: #aaa; color: #fff; }
```

Table

Ime	Prezime
Petar	Lovrić
Monika	Mikec

Overflow

Overflow selektor određuje hoće li isječak sadržaj ili dodati klizače kada je sadržaj elementa je prevelika da stane u određenom području.

Overflow selektor ima sljedeće vrijednosti:

- **visible** - Zadano. Sadržaj se ne izrezuje. Sadržaj se prikazuje izvan okvira elementa

- **hidden** - Sadržaj je izrezan, a ostatak sadržaja će biti nevidljiv

- **scroll** - Sadržaj je izrezan i dodan je klizač za prikaz ostatka sadržaja

- **auto** - Slično scroll, ali dodaje klizače samo kad je to potrebno

overflow-x i overflow-y - selektor određuje hoće li se promijeniti prelijevanje sadržaja samo vodoravno ili okomito (ili oboje):

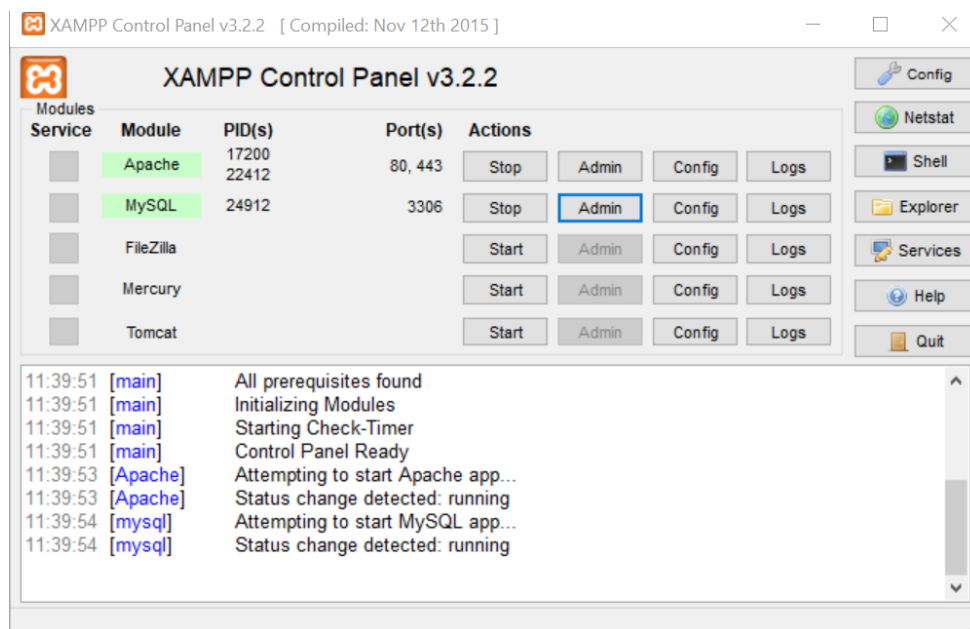
PHP

- **1994** nastao kao „Personal Home Page Tools,,
- akronim za "**Hypertext Preprocessor**,,
- skriptni jezik otvorenog koda potpuno besplatan
- skripte se izvršavaju na poslužitelju
- **PHP 7** najnovije stabilno izdanje
- glavni komercijalni konkurent **Microsoftov ASP**

tiobe.com/tiobe-indeks/

Programming Language	2020	2015	2010	2005	2000	1995	1990	1985
Java	1	2	1	2	3	-	-	-
C	2	1	2	1	1	2	1	1
Python	3	7	6	6	21	20	-	-
C++	4	3	4	3	2	1	2	10
C#	5	5	5	9	9	-	-	-
JavaScript	6	8	8	10	6	-	-	-
PHP	7	6	3	5	22	-	-	-
SQL	8	-	-	-	-	-	-	-
Swift	9	17	-	-	-	-	-	-
Ruby	10	11	10	24	30	-	-	-
Lisp	27	24	16	14	8	6	4	2
Fortran	31	28	23	15	16	4	3	5
Ada	33	29	24	17	14	5	6	3
Pascal	243	16	14	35	12	3	10	6

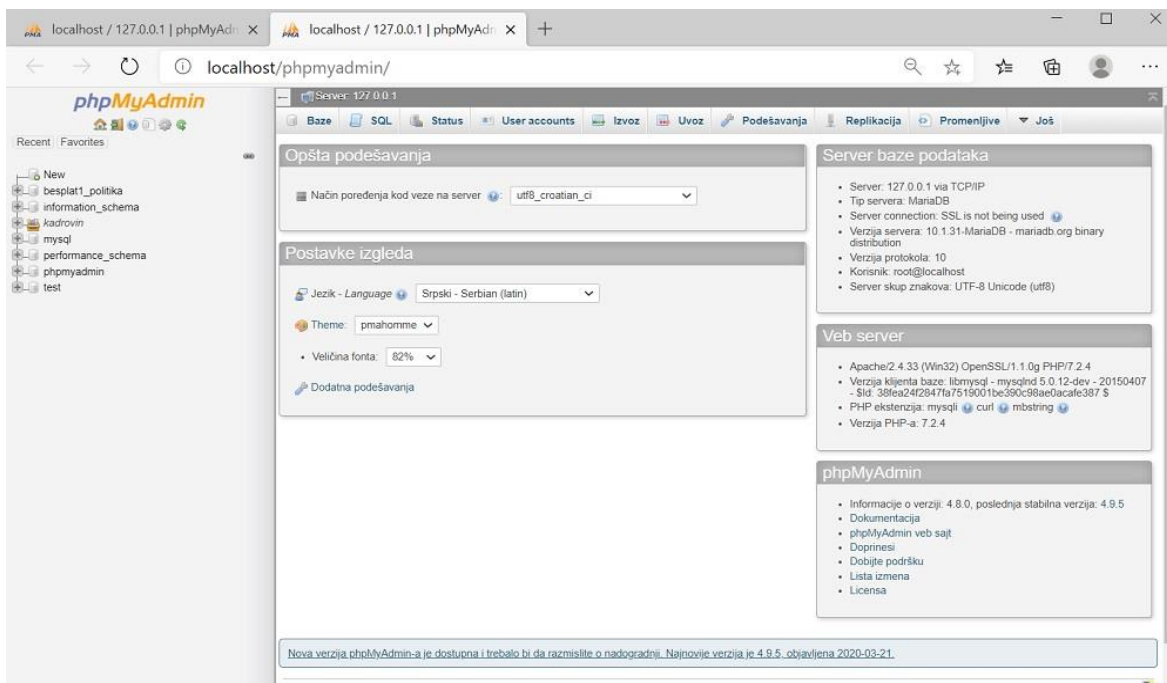
PHP – XAMPP

uciona.net - HTML / CSS

45

PHP – XAMPP

uciona.net - HTML / CSS

46

PHP - sintaksa

```
<?php
```

```
echo "dobar dan";
```

```
?>
```

dobar dan

PHP - varijabla

```
<?php
```

```
$neka = "dobar dan";
```

```
echo $neka;
```

```
?>
```

dobar dan

PHP – tipovi podataka

- Cijeli brojevi (Integer)
- Decimalni brojevi (Floating-point numbers)
- Tekstualni podatci (String)
- Logičke varijable (Booleov Thruue / False)
- Nizovi
- Objekti
- NULL

PHP – aritmetički operateri

Operator	Značenje	Primjer
-	negativan predznak	- \$a
+	zbiranje	\$a + \$b
-	oduzimanje	\$a - \$b
*	množenje	\$a * \$b
/	dijeljenje	\$a / \$b
%	operacija modulo – (vraća ostatak pri dijeljenju)	\$a % \$b

Prioritet	Operatori	Značenje
1	-	negativan predznak
2	*, /, %	množenje, dijeljenje, modulo
3	+, -	zbiranje, oduzimanje

PHP – operateri usporedbe

Operator	Značenje	Primjer	Rezultat
==	jednako	<code>\$a == \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je <i>\$a</i> jednako <i>\$b</i>
===	identično	<code>\$a === \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je <i>\$a</i> jednako <i>\$b</i> i ako su <i>\$a</i> i <i>\$b</i> istog tipa podataka
!=	nije jednako	<code>\$a != \$b</code>	<i>TRUE</i> ako <i>\$a</i> nije jednako <i>\$b</i>
<>		<code>\$a <> \$b</code>	
!==	nije identično	<code>\$a !== \$b</code>	<i>TRUE</i> ako <i>\$a</i> nije jednako <i>\$b</i> ili ako nisu istog tipa podataka
<	manje od	<code>\$a < \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je <i>\$a</i> strogo manje od <i>\$b</i>
>	više od	<code>\$a > \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je <i>\$a</i> strogo više od <i>\$b</i>
<=	manje ili jednako	<code>\$a <= \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je <i>\$a</i> manje ili jednako <i>\$b</i>
>=	više ili jednako	<code>\$a >= \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je <i>\$a</i> više ili jednako <i>\$b</i>

PHP – logički operateri

Operator	Značenje	Prioritet	Primjer	Rezultat
!	negacija	1	<code>!\$a</code>	<i>TRUE</i> ako je <i>\$a</i> <i>FALSE</i>
&&	logičko i	2	<code>\$a && \$b</code>	<i>TRUE</i> ako su obje vrijednosti <i>TRUE</i>
and		3	<code>\$a and \$b</code>	
	logičko ili	4	<code>\$a \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je bar jedna od vrijednosti <i>TRUE</i>
or		6	<code>\$a or \$b</code>	
xor	ekskluzivno ili	5	<code>\$a xor \$b</code>	<i>TRUE</i> ako je samo jedna vrijednost <i>TRUE</i>

PHP - varijabla

<?php

```
$neka = "dobar dan";  
$druga = "razrede";
```

```
echo $neka . $druga;
```

```
echo "<br>";
```

```
echo $neka . " " . $druga;
```

?>

dobar danrazrede
dobar dan razrede

PHP - varijabla

<?php

```
$a = 5 ;  
$b = 8.5 ;  
$c = $a + $b ;
```

```
echo $c;
```

```
echo "<br>";
```

```
echo $a . "+" . $b . "=" . $c;
```

?>

13.5

5 + 8.5 = 13.5

PHP / SQL – SELECT

<?php

```
$veza = mysqli_connect("localhost", "root", "", "test");  
mysqli_set_charset($veza, 'utf8');
```

```
$sql = "SELECT*FROM polaznici";
```

```
$rezultat = mysqli_query($veza, $sql);  
while ($red = mysqli_fetch_array($rezultat))  
{  
    echo $red["ime"];  
    echo $red["prezime"];  
    echo "<br>";  
}
```

?>